

*Djurgårds
bladet*

Richard Murrays
nya bok om
stadsparker

Årsmöte på
Klubbarnas Klubb

**HASSELBACKEN:
SAMRÅD IGEN**

Nr 1, mars 2022
65e årgången

Djurgårdsbladet

Djurgårdsbladet är Djurgårdens hembygdsförenings medlemstidning.

Tidningen utges fyra gånger om året i cirka 700 exemplar.

Inkommet material publiceras i mån av utrymme. Annonser och insändare skickas till djurgardsbladet@outlook.com.

Redaktion: Carl-Fredrik Paléus (styrelseordf.), Göran Söderström (ansvarig utgivare), Kerstin Lager (chefredaktör), djurgardsbladet@outlook.com.

Citera gärna men uppge källan!

Foton av Kerstin Lager, där inget annat anges. ISSN 1400-2248. Printon AS, Tallin 2021.

Djurgårdens hembygdsförening

Djurgårdens hembygdsförening (DHF) är en politiskt och religiöst obunden, ideell förening som verkar för att värna och vårda Djurgårdens kulturhistoriska miljöer och naturvärden som del av Kungliga nationalstadsparken.

Föreningen har cirka 500 medlemmar och ordnar varje år flera medlemsaktiviteter på Djurgården.

Medlemskap 300 kr/enskild, 350 kr/sammanboende. Stödjande företag/organisation 1 000 kr.

Betala till plusgiro 35 19 91-5 eller Swish 123 238 4048.

Ange ditt namn, fullständig postadress och tfn både i inbetalningen och i mail till barbro.fernvall@outlook.com.

Vill du stödja föreningen med en gåva är vi mycket tacksamma!

H. M. Konung Carl XVI Gustaf är hembygdsföreningens höge beskyddare.

Ordförande: Carl-Fredrik Paléus

Sekreterare: Kerstin Brunberg, Anna-Paula Jonsson.

Kassör: Carl-Johan Bonnier

Sociala medier: Följ Djurgårdsbladet på Facebook!

Medlemsregisteransvarig: Barbro Fernvall, barbro.fernvall@outlook.com.

Postadress: Djurgårdens hembygdsförening, Östra Varvsgatan 1A, 115 21 Stockholm.

Vi är remissinstans för planer och utveckling på Djurgården.

Vid vissa, brådskande planärenden mailar vi information till alla medlemmar.

Skicka därför gärna din mailadress till barbro.fernvall@outlook.com.

Omslagsbilden

Richard Murray, ordförande i Förbundet för Ekoparken och miljökämpe sedan 1970-talet, har nyligen gett ut en bibel om parker; *Why Cities Need Large Parks*. De

486 sidorna innehåller beskrivningar av stora stadsparker runt om i världen. Och alla argument en parkförsvarare behöver. Foto av Kerstin Lager.

Välkommen!

28/4 Gökotta med Henrik Waldenström

Ladda med kikare, varma kläder och termos för en fågelmorgon tillsammans vid Isbladskärret. Den kände ornitologen Henrik Waldenström är vår ciceron!

Förutom vigg, sångsvan, grågås, snatterand och häckande hägrar i kärret kommer Henrik visa de mer svårupptäckta småfåglarna i strandområdet.

Bilden togs förra året, då Dagens Nyheters journalist och fotograf deltog.

När: Tisdag 28 april, kl 7-9.

Var: Samling kl 7 vid Pumphuset, buss 69 hpl Isbladskärret, Djurgården.

Pris: 100 kr betalas på plats Swish/kontant. Medlemmar gratis!

Anmälan senast 26 april: Skicka ditt *namn och telefonnummer* till djurgardsbladet@outlook.com eller till 0702-77 53 11.

7/4, 5/5, 2/6, 6/10 Boule i Prins Bertils Boulehall

Vi spelar kl 14-16, den första torsdagen i varje ny månad. Inga förkunskaper krävs. Klot och lille finns på plats i Prins Bertils Boulehall vid Rosendals Trädgård. Anmäl att du kommer genom att skicka ditt *namn och telefonnummer* till djurgardsbladet@outlook.com eller till 0702-77 53 11.

Fler aktiviteter på nästa sida!

19/4 Arkitekturvandring i gamla Djurgårdsstaden och på Djurgårdsslätten

Vi promenerar tillsammans och upplever byggnader och kvarter.

Kerstin Brunnberg och Göran Söderström berättar om de olika arkitekturstilarna, gömda trädgårdar och rolig kuriosa.

När: Tisdag 19 april, kl 18–19:30.

Var: Samling på Skampåsens torg, korsningen Nordenskiöldsgatan/Breda gatan i Djurgårdssstaden. (Spårvagn 7, hpl Skansen.)

Pris: 100 kr för icke-medlemmar. 40 kr för medlemmar. Betalas på plats med Swish eller kontant.

Förhandsanmälan till caroline.sylven@gmail.com. *Kläder efter väder!*

7/5 Giraffkranen Tor återinvigs

Stockholmarnas älskade giraffkran är färdigrenoverad. Den högtidliga invigningen förättas av Lasse Åberg och Klasse Möllberg. Före invigningen dukar Café Skroten upp lunch i Svartleffes gränd och Svartleffes kapell spelar.

När: Lördag 7 maj. Invigningsceremoni kl 13. Festligheterna pågår till kl 16.

Var: Samling för invigningsceremoni vid giraffkranen på Beckholmen.

Pris: Ev lunch beställs och betalas direkt till Skroten. Invigningen är gratis.

Förhandsanmälan behövs inte.

På bilden konstnären Tor Svae, skaparen av giraffkranen, som klättrade upp och dekorerade den gamla lyftkranen från Hammarbyhamnen som en giraff.

5/5 Årsmöte med supé på Klubbarnas Klubb

Vi är glada att äntligen få hälsa dig välkommen att träffas på årsmötet! Ta med årsmöteshandlingarna som finns i mitten av detta nummer.

När: Måndag 5 maj, kl 17:30. Årsmötesförhandlingarna varar till ca 18:30.

Var: Klubbarnas Klubb, Beckholmsvägen 12. Spårvagn 7/buss 67 till Skansen.

Pris: Årsmötet är gratis. Supén kostar 375 kr.

Anmäl dig senast 27 april: Begränsat med plats. Du som är medlem och har betalat 2022 års medlemsavgift är välkommen att delta.

Anmäl dig till årsmötet med *ditt namn och tfn nr* till eva@bymutti.com eller till Eva Gernandt, 0708 491 496, och till supén genom att betala 375 kr på plusgiro 35 19 91-5 eller Swish 123 238 4048. Glöm ej *ange ditt namn och tfn nr*.

18/5 Jan Perotti om Djurgårdskyrkan

Antikvarie Jan Perotti berättar om det senaste decenniets spännande fasadrenoveringar av kyrkan. Därefter serveras kyrkkaffe i övervåningen.

När: Måndag 18 maj, kl 17:00.

Var: Djurgårdskyrkan, Djurgårdsvägen 74. Spårvagn 7/buss 67 till Skansen.

Pris: Gratis för medlemmar! 100 kr för icke-medlemmar, betalas på plats med Swish eller kontant. Kaffe till självkostnadspris.

Anmäl dig senast 15 maj till eva@bymutti.com med ditt namn och tfn.

Årsmötet med den efterföljande supén äger rum på Klubbarnas Klubb, som ligger ovanför Café Skroten på Nya Djurgårdsvägen.

2/6 Invigning av ny skulptur på Djurgården

PREKS (Prinsessan Estelles Kulturstiftelse) inviger det tredje permanenta verket vid Rosendals slott. Konstnären Yinka Shonibare CBE (Commander of the Most Excellent Order of the British Empire) är medlem av the Royal Academy i London och finns representerad i flera av vår samtids viktigaste konstsamlingar. Mer information på www.preks.se och instagram-konton @preks_kulturstiftelse, @shonibarestudio, @preks_kulturstiftelse.

När: Torsdagen 2 juni, kl 13.

Var: Rosendals slott nås via Museiparken och Folke Bernadottes bro, eller med spårvagn 7 eller buss 67 till hpl Bellmansro.

Pris: Invigningen är öppen för allmänheten och gratis.

Förhandsanmälan behövs inte.

BOSTADSBYTE

Finnes: Vackert parkläge Stora Skuggan 3,5 rok, 96 kvm, kulturhus. Önskas: Mindre bostad. 070-390 87 28.

BOSTADSBYTE/HYRA

Önskar tillbaka till Djurgården, allt av intresse, byta eller hyra. Finnes: Ljus, trevlig 3 rok, 76 kvm, utan insyn med balkong och hiss. Öregrundsgatan/Gärdet. Hyra 8 600 kr. Förhandling om blivande bostadsrätt pågår med privat värd. liaboysen@gmail.com. 070-560 62 27.

Sidekick till vår hemsida

Kan du Wordpress och vill du vara med och bidra ideellt för att värna Djurgårdens kulturhistoriska miljöer och naturvärden? Då är du varmt välkommen som sidekick

till vår webbredaktör Klasse. Genom att bidra med 2 timmars arbete i månaden kan du göra skillnad! Hör av dig till djurgardsbladet@outlook.com.

Vi intervjuades i Le Figaro!

Ordföranden har ordet

Efter kritiken har kommunen bearbetat förslaget till detaljplan för Hasselbacken. Den underjordiska utställningshallen är borttagen, vilket är bra, men andra delar som skulle innebära skada på det historiska Hasselbacken kvarstår. Det kan du läsa mer om på sidan 9. Det är nytt samråd till och med 29 mars och vi kommer lämna in yttrande.

Turerna kring de kulturhistoriska fastigheter där Björn Ulvaeus och Conny Jonsson är huvudägare har uppmärksammats av utländsk media, och i februari intervjuades vi i Le Figaro, som är en av Frankrikes tre största dagstidningar. Också Aftonbladet intervjuade oss i februari, men då i en närliggande fråga som rör Kungens dispositionsrätt på Djurgården. En oberoende advokat har gjort en utredning om dispositionsrätten som är intressant läsning i relation till den exploatering Kungl. Djurgårdens förvaltning faktiskt tillåter.

Vi har också lämnat in yttrande om KSSS planer på en större brygganläggning vid Galärparken. Det historiska Galärvarvsområdet ingår i Kungl. nationalstadsparken och i dess skyddsbestämmelser ingår att stadens inre vattenrum ska bevaras.

Att mycket händer på Djurgården nu, återspeglas i att detta nummer tagit längre tid än vanligt att producera och att antalet sidor tillfälligt utökats.

Det är också mycket som händer i vår omvärld och det är en skrämmande utveckling vi ser. Men vi ser också ett fantastiskt mod och kampvilja hos många människor. Jag vill skicka dem en särskild tanke och hoppas att den tragiska utvecklingen vänt när du håller det här numret i din hand.

Trots det fasansfulla som sker, så kommer våren nu. Djurgården kommer vara den grönskande oas som alla behöver. Kom på årsmötet 5 maj och var med och skydda vår lugna oas.

Carl-Fredrik Paléus

Vi överklagar flyttad paviljong

Den 17 februari överklagade Djurgårdens hembygdsförening det rivningslov som stadsbyggnadsnämnden i efterhand givit Pop House för att ta bort den historiska serveringspaviljongen på Hasselbacken.

Paviljongen togs bort före rivningslovet och är numera uppförd på en privat tomt på Värmdö.

Vi hemställer att Länsstyrelsen upphäver det överklagade beslutet och återförvisar ärendet till stadsbyggnadsnämnden för att möjliggöra att paviljongen kan återbördas till Hasselbackens kulturhistoriska område.

Stadsbyggnadskontoret hade inhämtat yttrande från bland annat Skönhetsrådet i Stockholm.

Trots att rådet framhöll det klandervärda i att paviljongen rivits under pågående planarbete och därmed föregripit den avsedda processen enligt Plan- och bygglagen, gavs rivningslov i efterhand.

Skönhetsrådet avstyrker bifall till rivningslov i efterhand och anser att paviljongen ska återuppföras. Vid behandlingen i nämnden anslöt sig ledamoten Peter Wallmark till Skönhetsrådets uppfattning.

Paviljongen var återuppbyggd efter originalritningar från 1870-talet. Dess funktion var visserligen ursprungligen musikpa-

viljong men den har därefter fungerat som serveringspaviljong för den klassiska trädgårdsserveringen. Den vackra, nu bortflyttade paviljongen har haft avgörande betydelse för tolkningen av det historiska Hasselbacken.

De sökande för rivningslovet har på många punkter framfört helt oriktiga och vilseledande påståenden som varit underlag för stadsbyggnadsnämndens beslut vilket därför bör upphävas.

Enligt det nya, reviderade planförslaget ska alla historiska inslag i trädgården avlägsnas och marken ersättas av ett grusat betonglock ovanpå underjordiska förbindelser till nya byggnader.

Red.

*Överklagandet gjordes till Länsstyrelsen.
Ärendets Dnr är 2021-08950-575.*

Plansamråd för HASSELBACKEN

Konsthallen 15 m. fl. Diarienummer 2018-00710.

En stor mängd sakägare, föreningar och boende yttrade sig i höstas över det första planförslaget för Hasselbacken. Nedan följer några av de yttranden och synpunkter som inkom i höstas.

Efter att Stadsbyggnadsnämnden sammanfattat samtliga yttranden, fick kontoret i uppdrag att upprätta ett reviderat planförslag.

Det reviderade planförslaget har gått ut på remiss. Djurgårdens hembygdsförening var först med att lämna ett yttrande, bara någon dag efter att det nya förslaget kom.

Sakägare, föreningar och övriga

De flesta sakägare, föreningar och övriga som framförde synpunkter i höstas, var kritiska framförallt vad gällde byggnadernas volym och gestaltning, påverkan på kulturmiljövärden samt påverkan på stads- och landskapsbild.

Underjordisk utställningshall

Det hembygdsföreningen såg som en av de allvarligaste bristerna i planförslaget var den planerade underjordiska utställningshallen under trädgården.

Vi redogjorde i förra numret för Länsstyrelsens yttrande, som till stora delar uttryckte samma synpunkter som vår hembygdsförening. Bland annat att den planerade byggnationen, sprängning och schaktning utgör en stor risk för att flertalet träd kommer skadas, och att "planförslaget i nuvarande utformning skadar det historiska landskapets natur- och kulturvärden."

Statens fastighetsverk. Kulturnämnden
Statens fastighetsverk och Kulturnämnden bedömde att det är möjligt att ge

förutsättningar för fortsatt evenemangs- och kulturverksamhet, utan en byggnation i den omfattning det första planförslaget visade.

Kulturnämnden påpekade att det finns risk för att Hasselbacken marginaliseras om huvudbyggnaden byggs för från flera viktiga vyer.

Skönhetsrådet

Skönhetsrådet lyfte att det i den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken står att Evenemangsparken, där planområdet ingår, bör tåla viss komplettering.

Men att det inte är detsamma som att en förtätning av ett område som Hasselbacken är möjlig.

Rådet lyfte fram att Hasselbacken på 1990-talet förnyades med en omfattande tillbyggnad. Skönhetsrådet värdesatte ambitionen att öka Hasselbackens attraktionskraft och såg möjlighet till förnyelse på platserna för Moriska paviljongen och Gubbhyllan, men att förslagets sammanvägda effekt inte uppfyller kraven på respekt för platsens kulturhistoriska värden.

Kulturnämnden instämde i att platserna för Moriska paviljongen och Gubbhyllan kan vara lämpliga att utreda för byggnader då de har historisk hävd.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd menade att Evenemangsparken är ett av stadens viktigaste besöksmål och att det är angeläget att stärka området attraktivitet.

Men att hänsyn samtidigt måste tas till miljöns kulturhistoriska värden för att inte området karaktär och särdrag ska försvagas.

Stadsbyggnadskontorets beslut

Efter det första samrådet gav Stadsbyggnadskontoret bifall till att gå vidare med förslaget, med bland annat följande klargörande från M, L, MP, C, KD:

”Stadsbyggnadskontorets bedömning är att förslaget behöver minska i omfattning avseende volym och höjd för att undvika konflikt med riksintresset för kulturmiljövården och nationalstadsparken ... kompletteringar i form av exempelvis nya byggnader är möjliga, men under förutsättning att huvudbyggnaden även fortsatt är central i anläggningen och att tillkommande bebyggelse underordnar sig de stora träden och är förenlig med parkmiljöns huvudsakliga karaktär och platsens kulturvärden.”

V ansåg att ”De ändringar som beskrivs i ärendet, bland annat sänkningar av husvolymer, bör införlivas i ett reviderat förslag som sedan kan återkomma till nämnden.” SD reserverade sig mot förslaget i sin helhet: ”Sammantaget menar vi att det inte är acceptabelt att genomföra ett projekt av detta slag i en så kulturhistoriskt värdefull miljö utan att ens presentera alternativa lösningar.”

Det nya, reviderade förslaget

Parkserveringen är mycket större i det nya förslaget, men fortfarande skall den ske på ett sterilt grusat betonglock över den underjordiska gång som förbinder de olika byggnaderna.

En förbättring i det nya förslaget är att den stora, underjordiska utställningshallen utgått. Den skulle raserat de historiska terrasserna. I den frågan är hembygdsföreningen och Kungl. Djurgårdens förvaltning av samma åsikt.

I höstens samråd underströk Länsstyrelsen vikten av ett större respektavstånd till Bellmanseken, så att rotbeskäring och beskärning av kronan på den 300-åriga eken kan undvikas.

Även om sprängning och shaktning för den underjordiska utställningshallen inte sker, äventyras Bellmanseken fortfarande av den nya byggnaden ”Gubbhyllan”. Byggnaden är fortfarande planerad att uppföras så nära eken att dess krona måste beskäras.

Den underjordiska förbindelsegången mellan de nya byggnaderna finns kvar i det reviderade förslaget, och den ligger fortfarande för nära ekens rötter för att ekens fortbestånd ska kunna garanteras.

Den föreslagna utplåningen av den historiska kullen närmast Cirkus finns kvar i det reviderade förslaget.

Moriska, Gubbhyllan och Rotundan

Ägaren PopHouse/3EEntertainments önskemål att placera tre, stora nya byggnader är i det nya förslaget ändrat till två, i och med att ”Rotundan” utgått.

Vid samrådsmötet i höstas markerades på en bild att höjden på både ”Nya Gubbhyllan” och ”Nya Moriska” skulle sänkas. I det nya förslaget har höjden på ”Nya Gubbhyllan” sänkts med cirka 1 meter. Men ”Nya Moriska” har *höjts* med 0,5-1 meter!

Dessa två, stora tillbyggnader blir nästan lika höga som befintliga Hasselbackens huvudbyggnad. ”Nya Moriska” kommer, trots att den flyttats något i det nya förslaget, på grund av sin storlek dölja Hasselbacken sett från Djurgårdsvägen.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande kan medföra betydande miljöpåverkan, varför en miljökonsekvensbeskrivning med avseende på kultur- och naturmiljöfrågor har upprättats. Här hittar du planprocessen och tillhörande dokument:

<https://etjanst.stockholm.se/Byggochplantjansten/pagaende-planarbete/planarende/2018-00710>.

Vår inlägga till Mark- och miljööverdomstolen angående UTVIDGNING AV GRÖNA LUNDS TIVOLI

Kv. Skeppsholmsviken 6 m.fl. Diarienummer 2016-06685.

I avvaktan på vidare beslut angående detaljplanen för utvidgning av Gröna Lunds Tivoli, har hembygdsföreningen, i samverkan med boende och vänföreningar, såsom Förbundet för Ekoparken, Stockholms Sjögård m.fl., inkommit med en inlägga till Mark- och miljööverdomstolen.

Inlagan, som författades av Johan Sjögren, advokat i Miljörätt på Antonsson Öberg Advokater, lämnades till Mark- och miljööverdomstolen 1 december 2021.

Här följer ett kort sammandrag av den mycket utförliga inlagan.

Andrahandsyrkandet

Stockholms stad har i sitt överklagande presenterat ett alternativt yrkande.

MÖD (Mark- och miljööverdomstolen) kan inte pröva detta eftersom Plan- och bygglagen fastställer att prövning endast kan avse beslutet att anta eller upphäva detaljplanen.

Riksintresse enligt Miljöbalken

Stockholms stad med Djurgården är utsett till riksintresse enligt MB 3 kap 6§ och ska därmed skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Förbudet att orsaka en påtaglig skada på ett riksintresse är en rättsregel som går utöver det kommunala planmonopolet.

Proposition 1994/95:3

I propositionen för Nationalstadsparkens grundande skriver regeringen:

”Det finns nu underlag att ge tydligt uttryck åt statens skyldighet att hävda bevarandebalansen vid avvägningar gentemot exploateringsintressen som kan komma att beröra det skyddsvärda området.”

Regeringen slår vidare fast att nya

byggnader och anläggningar som inte behövs för att befintliga verksamheter ska kunna fungera, i princip inte bör medges. Det bör dock vara möjligt att uppföra ett begränsat antal nya byggnader, dels inom bostadsområden eller inom områden med byggnader för högre utbildning och vetenskaplig forskning, museiverksamhet, idrott och rekreation. Dessa byggnadsområden får enligt regeringen inte utvidgas utan endast kompletteras om kompletteringen inte medför skada på områdets natur- och kulturvärden.

I propositionen fastställs att ny bebyggelse och nya anläggningar i delar av en nationalstadspark som inte utgör parklandskap eller naturmark, endast får komma till stånd om det kan ske utan att natur- och kulturvärden skadas.

De frågor MÖD har att ta särskild ställning till vid prövningen enligt MB 4 kap 7§ är således i tur och ordning följande:

Behövs de nya byggnaderna för att Gröna Lunds verksamhet ska fungera?

År 2019, dvs innan pandemin slog igenom, omsatte AB Gröna Lunds Tivoli 669 miljoner kronor med ett positivt rörelseresultat om 46 miljoner. Lansspråktagandet av stranden och parkeringsplatsen med omkringliggande ytor, torde i stället ha som överskuggande syfte att förmera ägarens ekonomiska utfall av nöjesfältet.

Avser det i detaljplanen föreslagna uppförandet endast ett begränsat antal nya byggnader?

Syftet med denna skrivning är att begränsa möjligheten till större exploateringar inom det skyddade området. Sex åkatraktioner på mellan 30 och 45 me-

ters höjd och till detta ett stort antal övriga byggnader, torde med råge överstiga den gräns som lagstiftaren avsett med denna begränsning. Detaljplanen uppfyller därmed inte heller rekvisitet att endast ett begränsat antal byggnader får godkännas.

Avser ianspråktagandet av den aktuella platsen endast en komplettering och inte en utvidgning av Gröna Lunds pågående verksamhet?

I propositionen anför lagstiftaren att verksamheter får "utvecklas" inom nationalstadsparken.

Denna rätt till utveckling begränsas dock genom att byggnadsområdena inte får utvidgas. Till skillnad från "utveckla" är begreppet "utvidga" rumsligt och i propositionen därmed kopplat till användandet av viss yta. Lagstiftaren har således menat att den verksamhet som befinner sig på viss plats inom Nationalstadsparken, i första hand får utvecklas på den yta inom vilken den bedrivs och att den får kompletteras men inte utvidgas till att ianspråka nya ytor.

Brister i MKBn och detaljplanen

Både miljökonsekvensbeskrivningen och detaljplanen uppvisar brister.

Trafiken. Planförfattarna har valt att inte redovisa en estimerad ökning av antalet besökare som den planerade utvidgningen med säkerhet skulle medföra.

Utrymning/räddningstjänst. Panik vid konserter, terroristattacker, vansinnesdåd eller andra händelser kan skapa behov för att snabbt kunna utrymma Djurgården. Stor-Stockholms Brandförsvaret har ställt frågor om beredskapen i dessa situationer utan att ha fått något svar.

Strandskyddet. Förutom skydd för djur- och växtliv syftar strandskyddet till att trygga

förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, (MB 7 kap 13§).

Allmänna och enskilda intressen. Det barnperspektiv som lyfts fram för att påvisa allmänhetens intresse är vidare grovt missvisande. Ett allmänt intresse för denna grupp av barn på mellan 7-14 år är svårt att skönja i den föreslagna detaljplanen.

Buller. Enligt bullerutredningen överskrider redan idag nämnda riktvärden utomhus avsevärt som en direkt konsekvens av Gröna Lunds befintliga verksamhet. Enligt utredningen gör komplexiteten av bullret att det är svårt att garantera någonting alls ur dämpningssynpunkt inomhus. Utöver ovanstående framgår det av yttrande från Bernström Akustik, att bullerutredningen lämnar många frågor obesvarade.

Olägenhet för de boendes hälsa. PBL 2 kap 9§ anger att planläggning inte får ske om den innebär fara för människors hälsa eller betydande olägenhet på annat sätt. De nu planerade åkattraktionerna får enligt ansökan placeras så nära som 50 meter från bostäderna på Falkenbergsgatan. Bullret tränger också igenom ytterväggar, särskilt som dessa till stora delar är tunna. Som tidigare påpekats i målet är den boendesituation som utvidgningen av Gröna Lunds verksamhet skulle medföra helt oacceptabel och strider därmed inte bara mot PBL 2 kap 9§ och MB 2 kap 3§, utan även mot artikel 8 i Europakonventionen om envars rätt till sitt hem.

Mina huvudmän åberopar det rättsintyg rörande mänskliga rättigheter av jur. kand. Anna Rogalska Hedlund som framlades i MMD.

Även av detta skäl ska MMDs domslut att inte godkänna detaljplanen över Skeppsviken 6 m.fl. stå fast.

Torsdag 5 maj, kl 17:30
på Klubbarnas Klubb, Nya Djurgårdsvarvet.

Välkommen till årsmöte i Djurgårdens hembyggsförening

***

17:30 Ordf Carl-Fredrik Paléus öppnar årsmötet.

***

Årsmötesförhandlingar.

***

Tor Svae, konstnär, berättar om
Beckholmens giraffkran Tor.

***

Ca 19:00 Supé:

*Sommartallrik med kallrökt lax,
Skärgårdsröra, ostpaj.
Vin/öl/alkoholfritt alternativ.
Äppelkaka med vaniljsås. Kaffe.*

***

Dagordning

- §1. Årsmötet öppnas av föreningens ordförande.
- §2. Val av mötets ordförande.
- §3. Val av mötets sekreterare.
- §4. Godkännande av årsmötets utlysande.
- §5. Godkännande av årsmötets dagordning.
- §6. Val av två justeringspersoner tillika rösträknare.
- §7. Godkännande av röstlängd.
- §8. Förvaltningsberättelse för år 2021.
- §9. Fastställande av resultat- och balansräkning för år 2021.
- §10. Revisorernas berättelse.
- §11. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
- §12. Val av föreningens ordförande.
- §13. Val av styrelseledamöter.
- §14. Val av två revisorer.
- §15. Val av valberedning om tre personer, varav en sammankallande.
Två av dessa utses av årsmötet och en av styrelsen.
- §16. Fastställande av medlemsavgift (enskilt medlemskap,
medlemskap sammanboende, stödjande företag/organisation).
- §17. Årsmötet avslutas.

Enskilt eller sammanboende medlemskap äger en röst. Stödjande medlemskap äger ingen röst. Vid lika röstetal har föreningens ordförande utslagsröst.

Årsredovisning 2021

~ Sjuttiofjärde verksamhetsåret ~

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Årsmöte, val av styrelse m.m.: På årsmötet, som ägde rum den 4 maj 2021, valdes nya styrelsen och Carl-Fredrik Paléus som ordförande. Vid ett påföljande styrelsemöte konstituerade sig styrelsen. Omvaldes ledamöterna Anna-Paula Jonsson (sekreterare, plangruppen), Carl-Johan Bonnier (kassör), Caroline Sylvén (programgruppen), Catherine Engellau (vice ordf, kommunikationsrådet), Fredrik von Feilitzen (plangruppen), Göran Söderström (plangruppen, ansv utgivare medlemsbladet), Kerstin Brunberg (sekreterare, trafikfrågor).

Till adjungerade ledamöter valdes Barbro Fernvall (nyval), Eva Gernandt (omval), Erik Broberg (omval), Ingela Martinsson (omval), Kerstin Lager (omval), Michael Frie (omval), Åsa Arctadius (omval). Ann Lapidus och Hampus Busk avböjde omval.

Till revisor omvaldes Philippa Månsson och Jan Leuhusen. Till revisorssuppleant valdes Viveka Strangert (nyval). Urban von Euler avböjde omval. Till valutskottet omvaldes Gunilla von Platen och Gabriel Romanus. Betty Bonnier avböjde omval. Eva Gernandt repr styrelsen i valutskottet.

Årsavgiften beslöts oförändrad: 300 kr för enskilt medlemskap, 350 kr för sammanboende och 1 000 kr för stödjande företag/organisation.

Styrelsearbete. Yttranden, överklaganden m.m.

Under 2021 har 8 protokollförda styrelsemöten ägt rum. Medlemstidningen *Djurgårdsbladet* har utkommit med 4 nummer.

Styrelsen bevakar den plan- och byggverksamhet som berör Djurgården, vilket inneburit

advokatkostnader samt vissa kostnader i ärenden på Mark- och miljööverdomstolen.

- 6 april 2021 Samråd om förslag till detaljplan för Konsthallen 15.
- 10 maj 2021 Kompletterande yttrande Konsthallen 15, tolkning av Nationalstadsparken.
- 5 augusti 2021 Reviderat förslag till nybyggnad klubbhus vid tennisanläggning Djurgårdsbrunn, kompletterande yttrande.

Övrigt

Hembygdsföreningen är medlem i Förbundet för Ekoparken, Stockholms Sjögård och nätverket Rädda Djurgården.

Under året har 9 medlemsammankomster hållits. Antalet medlemskap i hembygdsföreningen var 470 stycken 2021. Under året har en värvningskampanj tillfört flera nya medlemmar.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

Balanserad vinst	260 505
årets vinst	2 143
	262 648
	disponeras så att
i ny räkning överföres	262 648
	262 648

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning.

Resultaträkning

		2021	2020
Rörelseintäkter	Medlemsavgifter	86 100	85 450
	Bidrag	30 000	30 000
	Annonsintäkter	59 251	61 750
	Medlemsmöten intäkter	1 052	250
	Övriga intäkter	2 800	2 000
Summa rörelseintäkter		179 202	179 450
Rörelsekostnader	Djurgårdsbladet	-77 445	-78 883
	Medlemsmöten kostn.	-5 453	-1 262
	Hyra, el, föreningsstuga	-28 185	-30 631
	Övr. admin.kostnader.	-17 120	-17 120
	Värningskampanj	-34 456	
Summa rörelsekostnader		-177 059	-127 896
<i>Rörelseresultat</i>		2 143	51 554
<i>Resultat efter finansiella poster</i>		2 143	51 554
<i>Resultat före skatt</i>		2 143	51 554
ÅRETS RESULTAT		2 143	51 554

Balansräkning

Tillgångar

Omsättningstillgångar

<i>Kortfristiga fordringar</i>	Förutbetalda kostn., upplupna intäkter	4 776	4 683
Summa kortfristiga fordringar		4 683	4 683
<i>Kassa och bank</i>		373 762	358 021
Summa kassa och bank		373 762	358 021
Summa omsättningstillgångar		373 762	362 704
SUMMA TILLGÅNGAR		373 762	362 704

Eget kapital och skulder

Eget kapital

<i>Bundet eget kapital</i>	Medlemsinsatser	260 505	208 951
Summa bundet eget kapital		260 505	208 951
<i>Fritt eget kapital</i>	Årets resultat	2 143	51 554
Summa fritt eget kapital		2 143	51 554
Summa eget kapital		262 648	260 505
Kortfristiga skulder	Upplupna kostn., förutbetalda intäkter	115 890	102 199
Summa kortfristiga skulder		115 890	102 199
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		378 538	362 704

Stockholm 14 mars, 2022.

Carl-Fredrik Paléus	Carl-Johan Bonnier	Kerstin Brunnberg	Catherine Engellau
Fredrik von Feilitzen	Anna-Paula Jonsson	Caroline Sylvén	Göran Söderström

Almar fälls med sorg

Djurgårdsalmar fälls med sorg – på Hasselbacken och på fler håll på Djurgården.

Almar på Hasselbacken

Nyligen har ett fåtal almar fällts på Hasselbacken. Ryktet går att de offras i förväg för framtida planer. Men träden måste fällas av helt andra skäl. Och fler måste sorgligt nog tas ner i närområdet under våren.

Skälet stavas almsjuka, som drabbat såväl Djurgården som staden i övrigt hårt under senare år. Både Djurgårdsförvaltningen och Stockholms stad har tvingats fälla många sjuka almar i parker och grönområden sedan millennieskiftet.

Utöver almsjukan lider Stockholm dessutom fortfarande av sviterna efter den svåra torkan sommaren 2018, som framför allt drabbade björk och gran.

Begränsa spridning

Under våren kommer därför totalt cirka 30 träd – döda och döende almar samt torkskadade björkar – att fällas på publika platser runt Skansen och inom västra delen av Södra Djurgården, bland annat vid Hasselbacken.

De almar som fälls på Djurgården är uteslutande de som angripits av den aggressiva formen av almsjuka. Detta görs

för att begränsa spridning av almsjukan och det bör göras innan vårvärmen kommer och almsplintborrharna vaknar till liv och kan sprida sjukan till de allt färre friska almar som ännu finns kvar.

Men det görs också för att förebygga skador på människor och egendom på grund av fallande grenar och träd.

I februari har vi gjort mindre siktuggningar vid Lillsjön och Lappkäret. Därtill genomförs för närvarande skogsårds- och naturvårdsgallringar på både Norra och Södra Djurgården.

Värna äldre träd

Oftast handlar det om att värna äldre träd som hotas av konkurrens och samtidigt slå vakt om kontinuiteten genom att säkra arvtagarna i beståndet.

Dock vidtas samtidigt motåtgärder. Djurgårdsförvaltningen genomför just nu med expertis ett försök att vaccinera mot almsjuka.

Vår jägmästare, Henrik Niklasson, skrev om detta i nr 3 av Djurgårdsbladet, 2021. Han svarar gärna på frågor om såväl vaccination som trädvård i övrigt; henrik.niklasson@royalcourt.se eller tfn 070-545 93 87. Frågor kan även ställas till undertecknad.

*Magnus Andersson
Slottsfogde
magnus.andersson@royalcourt.se*

Varför vi behöver stora parker

I det här numret börjar en ny artikelserie, *Why Cities Need Large Parks*, som utgår från den nytvignna boken med samma namn. I artiklarna får vi ta del av tre olika personers tankar om bokens innehåll.

Boken är ett resultat av den internationella konferensen *Large Parks in Large Cities*, där deltagare från 26 länder och sex kontinenter föreläste om och diskuterade parker i städer runt om i världen. Konferensen anordnades 2015 av Förbundet för Ekoparken och WWF Sweden.

30 parker jorden runt

Richard Murray, ordförande i Förbundet för Ekoparken, sammanställde föreläsningarna i boken *Why Cities Need Large Parks*. Han lade också till ytterligare parker för att stärka det globala perspektivet.

Resultatet blev ett gediget material och i boken beskrivs mer än 30 parker utförligt. Var och en porträtteras med sin historia, utveckling, förändring och hur visionen framåt ser ut. Därutöver berörs över 300 park- och naturområden i världens städer översiktligt. Bokens kapitel spänner över flera teman som berättar om

de stora parkernas betydelse både för miljön och för människorna i städerna.

Över halva jordens befolkning bor i städer och det blir fler varje år. Just därför är det ett angeläget ämne, även om frågan om parkernas betydelse kan tyckas självklar.

För visst behöver vi stadens parker? Den som tvivlar på vilken skillnad grönområden i städer utgör för både miljö och människors hälsa lär få tänka om.

Quality of Life

Kapitlet *Quality of Life* fastställer redan i ingressen att människors livslängd kan skilja så mycket som 10–15 år beroende på omfattningen av grönska i närområdet.

Peter Schantz inleder med frågan om naturen verkligen kan påverka vår hälsa. Svaret på frågan ger Schantz i en redogörelse för forskning under 1900-talet och fram till idag. Ett av forskningsresultaten visar att gröna områden stärker vår intres-

Why Cities Need

River Lee Country Park, är del av Londons 40 kvadratkilometer stora *Lee Valley Regional Park*, som nämns i kapitlet *Quality of Life*. (Bilderna är från Lee Valley Regional Park Authority.)

seförmåga och uppmärksamhet, framkallar positiva känslor, blockerar eller minskar plågsamma tankar och främjar återhämtning från oro och stress.

Det är intressant läsning där fakta och forskningsresultat presenteras på ett tydligt sätt med en berättande karaktär. Texterna kompletteras av diagram och fotografier. Bilderna som framträder klart är vilken betydelse natur och grönområden har för människor som bor i städer.

Gemensamt för alla parkerna är städernas behov av ny mark för exploatering – som ofta riktas mot grönområden.

Gemensamt är också parkernas växande betydelse; då inflyttningen till städerna ökar och klimatförändringarna redan är här.

De olika parkporträtten beskriver också olika medborgarinitiativ, politiska överenskommelser och lagliga skydd som tillkommit genom en vilja att värna grönom-

råden och parker. Trots detta sker intrång som minskar de gröna ytorna.

Livsviktiga, rekreativa lungor.

Att bibehålla, utveckla och vårda parkerna för att de ska fungera och samtidigt tåla ett ökat besöksstryck är både kostsamt och tidskrävande. Men ändå en positiv utmaning. Målet är ju just att de stora parkerna ska få utgöra de livsviktiga rekreativa, temperaturutjämnande, vattenhållande, artrika gröna lungorna i våra städer.

Att däremot ständigt motarbeta de krafter som hotar städernas grönområden är en strid vi inte borde behöva utkämpa.

*Ingela Martinsson,
Landskapsarkitekt/LAR/MSA*

Richard Murrays bok Why Cities Need Large Parks är utgiven på Medströms Bokförlag och säljs på Adlibris.

ed Large Parks

Skridskoparken vid Sjöhistoriska

Många har hört av sig med frågor om den isbana som anlades utanför Sjöhistoriska i vintras, och ansett att anläggningen förfular platsen.

I vintras fick företaget Hockeypractise tillstånd av KDF (Kungl. Djurgårdens förvaltning) att arrendera mark mellan Sjöhistoriska muséet och Källhagens Vårdsshus, för att uppföra en så kallad skridskopark.

Platsen har sedan många år tillbaka varit en obebyggd gräsyta, endast tagen i bruk för Filharmonikernas sommarkonserter med dess tillfälliga scen.

Anläggningen på 3 500 kvm, startades i november och var Nordens första skridskopark. Den kallades *Scandinavian Ice Adventure* och uppfördes som en lång skridskobana med bar och restaurang i mitten; *After Skate Kök och Bar*.

Skridskoparken hade öppet dagligen kl 10–22. På kvällarna var det ljusshow med discomusic. Hockeypractise tog 75–249 kronor i entré till banan. Den stängdes för

säsongen efter sportlovet, den 13 mars.

Vi framförde synpunkterna om att anläggningen förfulade platsen till Magnus Andersson.

–KDFs uppgift är väl att försköna Djurgården. Tycker du anläggningen förskönar platsen?

–Utseendet gagnas av en kall vinter. Det samma gäller till exempel Gärdets sportfält, vars skidspår inte heller sett så kul ut i år. Samtidigt kan anläggningen vässas utifrån årets erfarenhet i bagaget vad gäller belysning, skyltning, stängsling med mera.

–Men skridskoparkens största värden är inte dess skönhetsvärden, utan det liv den tillför platsen. Det ligger något vackert även i glada barns skratt och skrik på isen.

–Vi har haft en mild vinter. Har isbanan använts som intentionen var?

–Det som hittills kan sägas är att det varit fler barn, ungdomar och familjer dagtid och färre vuxna kvällstid än beräknat. Vädret har påverkat både drift och antal besökare.

–Skridskoparken hade tillfälligt bygglov från staden och tillfällig upplåtelse från KDF till och med sportlovet. Nu får vi gemensamt utvärdera säsongen inför diskussionen om en eventuell fortsättning, förklarar Magnus Andersson.

Red.

Bilden på anläggningen togs i februari.

SKROTEN

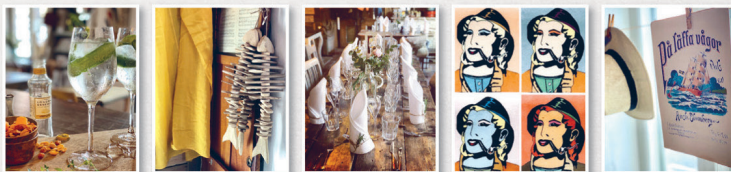
CAFÉ & SKEPPSHANDEL

Som vi har väntat!

Äntligen har vi öppnat upp onsdagskvällar och fyllt eventkalendern.

Nu kan ni boka den efterlängtade festen, jobbminglet
eller varför inte ha bröllopet hos oss.

Välkomna till vår vackra och soliga uteservering med det glittrande havet som utsikt.

Vi ser så fram emot att få spendera våren & sommaren med er!

Skrotens Café & Skeppshandel
Beckholmsvägen 14 | 0703 80 80 80
www.skrotens.se | info@skrotens.se

RESTAURANT • CAFÉ • VÅRDSHUS

Djurgårdsslätten 78, Tfn 08-663 71 82
www.lillahasselbacken.se

Lilla Hasselbacken

Djurgårdens gröna oas, med punsch-
verandor och snickarglädje.

Varmt välkomna in till oss!

VÄLKOMNA TILL SPRITMUSEUM RESTAURANG

Vi bjuder på en upplevelse av säsongens smaker med
närproducerade råvaror, både på tallriken och i glaset.

Öppet för lunchgäster, förbipasserande och kvällsgäster.

Tisdag – Söndag
www.spritmuseum.se

SPRITMUSEUM

VI ÅTERSKEPAR KONSTHALLENS FASAD

Tillsammans med Pophouse Entertainment restaurerar nu fastighetsägaren 3E Entertainment fasaden på fastigheten Konsthallen 15 med mål att återskapa utseendet från sommarpaviljongens invigning 1928.

Man genomför även en interiör renovering och sammanlänkar fastigheten Konsthallen 15 med Konsthallen 2.

KORT OM ARBETET

Vi återskapar Konsthallens fasad från sommarpaviljongens invigning 1928 och en uteservering mot Djurgårdsvägen utformas även efter 1928 års förlaga.

“Kvarteret kring Konsthallen har en brokig historia av till- och ombyggnationer. Nu ska vi ta tillbaka det som har förlorats och ge fastigheten tillbaka den vackra fasad som invigdes i och med sommarpaviljongens öppning 1928”
-Daniel Christensen, vd för 3E Entertainment.

Illustration: Annika Odhner, Hidemark & Stintzing Arkitekter AB. Skissen föreställer återskapandet fasaden från sommarpaviljongens invigning 1928.

FÄRG OCH FORM FRÅN 1928

Åt Allmänna gränd ersätts nuvarande uteserverings stål-staket från sent 1980-tal med ett lätt trästaket med kryssmotiv. Båda staketen linoljemålas i samma mörkgröna kulör som stenhusets fönster. Den centralt placerade aluminiumdörren åt Djurgårdsvägen sätts igen och de två spröjsade pardörrarna installeras i ursprungligt läge. Den sentida sprutputsen avlägsnas och fasaden återställs till 1928 års färgsättning med ockragul fasad med snickerier i ljus varmgrått och brutet vitt.

ARBETET FÄRDIGSTÄLLS VÅREN 2022

Under sommaren har arbetet främst pågått mellan byggnaderna och inom Konsthallen 15. Både de utvändiga och interiöra arbetena kan periodvis att störa en del. De arbeten som främst kommer att påverka dig som boende eller besökare är de utvändiga arbetena och transporterna till och från arbetsplatsen. Gångbanan utmed Allmänna gränd kommer att hållas avstängd. Resandet av fasadställningar inför takarbeten och återställandet av fasaden inleddes nyligen och fasad- och takarbeten kommer att pågå under hela hösten. Under hösten kommer även sammanlänkningen av de två fastigheterna att utföras. Den gränd som idag skiljer fastigheterna åt kommer då till stora delar att överbyggas med ett glastak.

Läs mer om projektet på 3eentertainment.se/projekt-konsthallen

TYCK TILL OM UTBUDET!

En del av byggnaden kommer att inhysa butiksverksamhet. Hör gärna av dig till oss med önskemål om vad som ska finnas i butiken till press@pophouse.se. Tack på förhand!

Sommarpaviljongen från 1928 uppförd med öppna verandor åt öster. Botten-våningens fönster ersätts av småspröjsade korspostfönster och de sentida fönstren i frontespisen ersätts med nya enligt originalutförande.

Skansens Trädgårdsdagar

Helger
30 april–22 maj

SKANSEN

- historier får liv -

PREMIÄR
24 APRIL

Avsändare:
Djurgårdens
hembygdsförening
Östra Varvsgatan 1A
115 21 Stockholm

B PP Sverige, Port Payé

DJURGÅRDSSLÄTTEN

Måndag – fredag 8.00 – 19.00
Lördag & söndag 9.00 – 19.00

Tfn 08-660 79 75
Även färdiga smörgåsar

ICA BANÉR
Banérgatan 3 | Tel 660 22 06

Öppettider Måndag-Lördag 9-21 | Söndag 10-20

OAXEN

KROG • SLIP • PRINCE van ORANGIËN

info@oaxen.com 08-551 531 05 www.oaxen.com

VILLA KÄLLHAGEN

HOTELL | RESTAURANG | MÖTEN

www.villakallhagen.se

Trädgårdstjänster & design för
balkong, terrass eller trädgård
www.rosendalstradgard.se

ROSENDALS TRÄDGÅRD

*Svenskt
mathantverk
i historisk miljö.*

Öppet 363 dagar om året.

Ulla Winblad

Tel. 08-534 897 01
www.ullawinblad.se

Välkommen på årsmöte 5 maj!

Ange ditt namn då du betalar medlemsavgiften för i år.
300 kr/enskild, 350 kr/sammanboende till pg 35 19 91-5.

Hjälp oss värna Djurgården för framtiden.

